

DET OKÄNDA VAPENBRÖDRASKAPET - SVERIGES MILITÄRSAMARBETE MED ISRAEL

En rapport från Palestinagrupperna i Sverige

Research och sammanställning: Saba Nowzari
Bearbetning och slutsatser: Per Gahrton

November 2005

FÖRORD - INGET INTENSIVT MILITÄRSAMARBETE MED ISRAEL?¹

”Utvecklingen har gjort att vi inte har något intensifierat militärt samarbete med Israel”, sa försvarsminister Leni Björklund i riksdagen den 9 juni 2005 som en sammanfattning av sitt svar på en rad kritiska frågor av Alice Åström (v).

Palestinagrupperna i Sverige har fått ett något annorlunda intryck efter en omfattande genomgång av allt tillgängligt material² och/eller samtal med företrädare för de flesta berörda myndigheter och företag, bl a Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Försvarets forskningsinstitut, Saab Aerosystems, m fl.

Några exempel:

Den 3-7 juli 2005 genomförs ett besök hos firman Kinetics i Israel av en svensk militärdelegation bestående av en major, en kapten och en löjtnant. Det påpekas särskilt i beviljandet av resan från Försvarsmaktens Markstridsskola att ”resan genomförs i uniform”. Syftet med resan uppges vara att ”inom ramen för studie av REMO stridsvagn 122” bese bland annat ”värme/kyl/NBC- och kraftanläggningar för stridsfordon”. Dessutom påpekas att ”i samband med detta skall även Merkava 4 studeras”.

Den 7-10 mars 2005 deltar ett antal svenska officerare på inbjudan av Israels militärattaché i Sverige, överste Shmuel Avivi, i den andra internationella konferensen om så kallade lågintensitetskonflikter (Low Intensity Conflict /LIC/) i Tel Aviv. För konferensavgiften 600 dollar/person kan svenskarna lyssna på föredrag av israeliska officerare om Urban Warfare, Guerilla Warfare, Protracted LIC, eller med andra ord den sorts krigsverksamhet som Israel är inblandat i på grund av ockupationen av palestinska områden. ”Intresserade gäster” kan också för ett tillägg av 130 dollar följa med på en endagsutflykt till ”the Northern part of Israel (Golan Heights and the Galilee)”. Att Golanhöjderna enligt internationell rätt inte är en del av Israel utan en ockuperad del av Syrien framgår inte av programmet.

Parallellt med LIC-konferensen pågår ett medicinskt seminarium med minst en svensk deltagare som kan få del av israeliska synpunkter på bl a ”Medical dilemmas in LIC - as seen through the commanders eyes”, ”Civil protest and public disorder as a tactical and medical dilemma” och ”Physiology and ´less than lethal weapons´ - where is it best to strike?”. Med andra ord ett alltigenom israeliskt perspektiv på det palestinska motståndet mot den folk-rättsligt illegala ockupationspolitiken. Inte minst intressant är vilka slutsatser för den svenska försvarsberedskapen den närvarande stabsläkaren skall dra av utbildningen angående var på kroppen det fysiologiskt är bäst att slå till med ”less than lethal weapons”. Detta betyder i klartext exempelvis den sorts gummikulor (metallkulor med gummiöverdrag) som för ett antal år sedan vållade dåvarande utrikesminister Sten Anderssons upprördhet när han fick träffa några palestinska ungdomar som förlamats för livet av dem.

¹ För förklaringar till förkortningar, se sid. 15

² Mycket material är hemligstämplat. I flera fall pågår på PGS:s begäran sekretessprövning när detta skrivs, men vi har beslutat slutredigera rapporten och offentliggöra den ändå, dels eftersom den förvaltningsrättsliga proceduren kan ta lång tid, dels för att vi anser oss ha tillräckligt med material för att motivera publicering och möjliggöra ett ifrågasättande av den officiella bilden

Den 28 januari 2005 tillstyrktes en ansökan från två svenska majorer att till en kostnad av 28 000 kronor "besöka israelisk industri i syfte att inhämta grundläggande underlag avseende taktiska UAV-system för Marktaktiska UAV-studiens räkning, tillsammans med Sveriges militärattaché".

2005 Sverige utser en militärattaché i Israel.

Den 26 mars 2004 hemställer FMV till svenska ambassaden i Tel Aviv "med hänvisning till Säkerhetsskyddsöverenskommelse, Security Aspects Letter-RFQ att bifogat hemligt dokument överlämnas till Elop Electro-Optics Industries Ltd enligt bifogad skrivelse från Saab Tech AB". Den 22 april 2004 är det dags för nästa identiska hemställan om att svenska ambassaden skall överlämna hemliga handlingar till ett israeliskt krigsmaterieföretag. I FMVs diarium finns angivet för närliggande data (040322 och 040331): "Sändning av hemligt dokument till tänkbar leverantör av IRST och CESH....1 ex avgår med kurir till Svamb/Tel Aviv."

30/10-7/11 2003 besöks Berga Örlogsskolor och HMS Gävle av Haim Levanony, David Sahyani och Zeev Aizik från det israeliska krigsmaterieföretaget Raphael för att genomföra "felsökning och reparation av störsändare på HMS Gävle".

Den 21 maj 2003 skickar Israels militärattaché Shmuel Avivi en begäran om information till överste Joakim Collin vid det svenska försvarshögkvarteret. Det handlar om "det förhållanden under vilka u-båtsbesättningar lever". Eftersom den israeliska flottan saknar erfarenhet av sådant vill man av sina svenska kolleger få upplysningar om bl a lämplig utformning av manskapshytter, matrum, kök för 45 besättningsmän, kaffehörn, osv. Ganska harmlöst kan man tycka. Vad FMV, som fick ärendet, svarade, framgår inte. (FMV Analys 10373:37841/03)

2003-03-08 (FMV diarium): "Beslut. Bemyndigande att underteckna säkerhetsskyddsavtal med behörig israelisk myndighet för Pär Landby."

2003. JAS Gripen visas på flygmässan i Paris med ett vapenpaket (luftförsvarsrobotar, markmålsvapen, spaningskapslar) från den israeliska vapentillverkaren Raphael.

Den 24 september 2002 mottar brigadgeneral Jan Andersson, flygtaktiska kommandots operativa avdelning, försvarsmakten, en delegation på fem personer från Raphael.

Den 18 februari 2002 besöker två israeliska Raphael-företrädare Musköbasen. I januari samma månad besöks Muskövarvet, ubåtsflottiljen och ubåten Västergötland av nio israeliska ingenjörer från Raphael.

I januari 2002 deltar en svensk löjtnant i teknisk utbildning hos Raphael i Haifa, Israel.

2002. Testflygning med israelisk UAV-farkost (Unarmed Aerial Vehicle) i norra Norrland.

Den 30 maj 2001 skickar Israels militärattaché för Skandinavien Gabi Kessler ett brev till Major Allan J Sooman på försvarshögkvarteret med en niosidig förteckning för israelisk krigsmateriel som skall utställas på Flygmässan i Paris, däribland SOREK 4 (turbojetmotor för missiler och förarlösa flygplan), PUMA-330 "SOCAT" (attackhelikopter), Hermes 450 UAV (förärlöst spaningsplan), DELILAH (luft-mark förärlöst flygplan), NEGEV (kpist),

PYTHON-4 (luft-luft missil) och ytterligare några dussin högteknologiska vapensystem från israeliska vapenfabriker som Bet Shemesh, Controp, Elbit, Elisra, IAI, IMI, Magan, Rada, Radom, Rafael, TAT. Kessler vill ha hjälp med att sprida materialet till Sveriges flygvapen, flotta och materielverk. Han vill också arrangera ett möte på mässan mellan svenska ansvariga och den israeliske generalen Amos Yaron.

Vad försvarshögkvarteret och FMV svarade har vi inte fått veta, sekretessbedömning pågår fortfarande för flera av de dokument PGS begärt att få se.

Men - på följebrevet från Försvarshögkvarteret till FMV finns antecknat för hand: "Anders Eriksson. För spridning." Och därefter: "Besök israeliska paviljongen inplanerat för VIP-delegation till 20/6/AE." (FMV Dnr Analys 01840:25808/01

September 2000. Regeringen beslutar ge försvarsmakten bemyndigande att teckna säkerhetsavtal med Israel.

I augusti 2000 utger FOA en rapport från en konferens i mars 1999 i Ceasarea, Israel om "The future of Military doctrine". Rapportören Jan Foghelin konstaterar att konferensen handlade om hotbilder med tonvikt på Israel och USA, varpå följer en sammanfattning av hur Israels ÖB Mofaz och andra israeliska och några amerikanska officerare ser på framtidens "hotbilder". En självklar utgångspunkt är att Israel är hotat av palestinierna, inte tvärtom.

Försvarsmaktens s k toppreseplan uppger att Sverige under första halvåret 2000 besöks av Israels ÖB.

Det är inte helt okänt för offentligheten att Sverige under tiden 2003-04 importerar krigsmaterial från Israel för 146 milj. kronor (enligt sammanställning från FMV). Däremot är det knappast känt att det parallellt med detta förekommer ett ytterst intensivt tekniskt samarbete åtföljt av ett besöksutbyte som närmast har karaktären av skytteltrafik. PGS betvivlar att flertalet folkvalda beslutsfattare är medvetna om denna situation. Vi hoppas att det material som presenteras här skall fungera som väckarklocka.

För Palestinagrupperna

Per Gahrton, ordförande

Ang. noter och källor: Vi har av utrymmesskäl inte bifogat det omfattande källmaterialet till rapporten (det rör sig om en mycket tjock pärm). Flertalet noter hänvisar därför till källor som befinner sig hos PGS (noter av typ Stencil x). Självfallet erbjuder vi journalister, forskare, riksdagsledamöter och andra intresserade att ta del av dessa källor på vårt kansli.

1. INLEDNING

Att Sverige och Israel har ingått olika handelsavtal är inte okänt för oss. Faktum är att man från svenskt håll betraktar Israel som en värdefull handelspartner som bidrar med bra produkter till goda priser.³

Samtidigt är det uppenbart att det militära samarbetet med Israel betraktas som känsligt, något man från myndigheters sida ogärna talar helt öppet om. I ett brev från försvarsdepartementet skriver man att det bilaterala samarbetet med Israel är väldigt begränsat och omgärdat med stränga restriktioner. Är det verkligen så?

Nedan följer ett antal fakta som bekräftar ett vitt och omfattande militärt samarbete gällande tekniskt expertis, införsel och utförsel av krigsmateriel och PDA, träning, övning, utbildning och forskning rörande NBC-vapen, besök, samt marknadsföring av krigsmateriel och PDA.

1.1 Metod

Rapporten lyfter främst fram olika myndigheters svar på frågor och jämför dessa med offentliga handlingar. Detta för att sedan visa på och jämföra uttalanden som antingen bekräftar eller motsäger varandra. Internationella konventioner och överenskommelser har varit betydande då vissa av de uppgifter som samlats in direkt eller indirekt strider mot dessa. Undersökningen är dock främst baserad på uppgifter som samlats in för perioden 2000-2005.

Eftersom vi till en början inte visste vilken typ av fakta vi sökte blev utredningen väldigt bred. Vi har använt oss av fakta från olika organisationer, tagit kontakt med alla myndigheter som på något sätt är involverade i försvaret och olika utrikespolitiska frågor, letat efter information på Internet, sökt i arkiv, begärt ut offentliga handlingar, tagit kontakt med företag som producerar krigsmateriel och PDA, samt tagit kontakt med olika personer som har kunskap och information i ämnet. Mycket tid har även lagts ner på att leta efter lagar och studera dessa för att sedan se om de stämmer överens med internationella konventioner som ratificerats, men även för att se huruvida företag och myndigheter följer dessa restriktioner. Med anledning av detta har vi samlat in mycket material som inte redovisas här. Detta gäller främst den utredning som gjorts angående privata företag som verkar för och mellan berörda stater. Vi har i första hand arbetat via e-post och skickat frågemallar men även ringt när e-post visat sig otillräckligt.

2. SVENSK LAGSTIFTNING

För att förstå det svenska rättssystemet krävs en redogörelse för ett antal lagar som reglerar svensk utrikes - och försvarspolitik samt en jämförelse med internationella avtal och överenskommelser. Alla myndigheter som på något sätt berörs av försvaret, nationens säkerhet och utrikespolitiken har hänvisat till de lagar som de försöker efterfölja, medan allmän etik och moral tycks spela begränsad roll för deras agerande.

Det finns för närvarande ingen reglering av det krigsmateriel och PDA som importeras. I lagen om offentlig upphandling kan man läsa om de regleringar som finns angående import av

³ Har bekräftats av FMV. I lagen om krigsmateriel (1992:1300) står det även att införskaffande av krigsmateriel skall styras av priset och kvalitén, dvs. ett köp måste i första hand styras av dess kostnad om det inte föreligger sanktioner eller andra embargo i värdlandet.

försvarsmateriel. ”Importen av försvarsmateriel styrs av det svenska försvarets behov, mål och tilldelade medel. Utgångspunkten är att tillgodose de nationella intressena på ett optimalt sätt, d.v.s. införskaffa materiel som är så kvalitativt fullvärdigt som möjligt, till lägsta pris under affärsmässiga villkor. Om de kommersiella och tekniska villkoren uppfylls vinner det anbud som har lägst pris.”

Lagen (1992:1300) om krigsmateriel reglerar utförseln av produkter som klassas som krigsmateriel. Enligt första paragrafen andra stycket i lagen (1992:1300) om krigsmateriel får tillstånd till export lämnas endast om det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och det inte strider emot Sveriges utrikespolitik.⁴

Det finns också lagstiftning som reglerar tjänstemännens uppgifter och handlingsfrihet. Vidare finns även lag (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet där det bl.a. framkommer hur verksamheten skall bedrivas.⁵ Lagarna är vida och berör ej hur ett mottagarland skall bemötas eller hur mänskliga rättigheter skall tolkas. Dessa kan istället ha kompletterats av internationella konventioner eller överenskommelser såsom Europakonventionen och EU: s regelverk. Det handlar dock oftast om politiska förpliktelser som inte är juridiskt bindande och därmed inte något som en tjänsteman måste ta hänsyn till i förbindelserna med en stat som Israel.

3. EU-REGLER

EU: s medlemsstater antog år 1998 en Uppförandekod för vapenexport.⁶ Denna kod är politiskt bindande för medlemmarna men respektive land har sin egen lagstiftning gällande hantering av exportfrågor. Koden består av åtta kriterier med syfte att skapa gemensamma riktlinjer för EU-staternas export av vapen. Ett första kriterium handlar om respekten för internationella sanktioner såsom FN-sanktioner. Kriterium två behandlar respekten för mänskliga rättigheter. Exportlicens skall avslås när det finns misstankar om att mottagarlandet kommer att använda exporten för förtryck eller om mottagarlandet kränker mänskliga rättigheter. Dock styrs det senare av vilka produkter det är som skall exporteras. EU: s fjärde kriterium behandlar frågan om fred, säkerhet och stabilitet. Av detta framgår att medlemsstater inte skall bevilja exportlicens om stor risk föreligger för att mottagaren kommer att använda exporten ”på ett aggressivt sätt eller hävda territoriella krav med våld”.⁶ Det är sedan meningen att varje land skall rapportera in beviljade exportlicenser till EU-organet POLARM.⁷ Koden verkar dock vara ineffektiv eftersom flera medlemsländer inte följer den.

4. FÖRSVARETS FORSKNINGSINSTITUT (FOI, f d FOA)

FOI (Försvarets Forskningsinstitut) är en uppdragsfinansierad myndighet som arbetar under försvarsdepartementet. Dess huvudverksamhet är inriktad på forskning, metod- och teknikutveckling samt utredning till nytta för försvar och säkerhet.

I början av 1990-talet hade FOI ett vetenskapligt samarbete med Israel vad gäller befolkningsskydd mot NBC-vapen, dvs. biologiska och kemiska stridsmedel. Detta samarbete grundade sig på Israels fruktan för långdistansmissiler av Scud-typ under Gulfkriget 1990 och

⁴ Utredningstjänstens PM, 2004: vapensamarbete mellan Sverige och Israel (stencil 4).

⁵ Inspektionen från strategiska produkter (ISP), 2004 (stencil 5).

⁶ ISP, 2004 (stencil 5).

⁷ <http://www.isp.se/sa/node.asp?node=442>

gick ut på att kvalitetskontrollera svensktillverkade skyddsmasker. Vidare gick samarbetet också ut på övning av medicinskt omhändertagande före och efter nervgasexponering. Detta ledde så småningom till att en delegation från dåvarande FOA och SRV besökte det israeliska försvarsministeriet för att lära sig om israeliskt civilskydd. Besöket resulterade i ett återbesök i Sverige.

Under 1998-99 betraktades dåvarande FOA även som en förtroendeskapande institution då personalen deltog i diskussioner om ett samarbete mellan Israel och Jordanien. Samarbetet gällde uppbyggandet av ett system för inhämtande och utbyte av seismisk information mellan de två länderna.

FOA samarbetade även med ett israeliskt universitet under 90-talet om vetenskaplig forskning inom området katalytiska antikroppar. Forskningen gick ut på att försöka påvisa att en katalytisk antikropp skulle kunna fungera som motmedel. Vad resultatet blev framkommer ej i det brev vi erhållit från Dick Sträng.⁸

År 2000 framlade dåvarande FOA underlag för varför ett säkerhetsskyddsavtal mellan Sverige och Israel skulle vara angeläget. I dokumentet skriver dåvarande FOA att man bedömer den israeliska kompetensen inom forskning och teknologi som högst betydande och att det bör finnas mycket goda förutsättningar för samverkan utifrån rent tekniskt-vetenskapliga utgångspunkter. Vidare framhöll FOA att man deltagit i vetenskapliga konferenser som arrangerats i Israel och att de samarbetat med Weizman-institutet rörande katalytiska antikroppar. Detta, menade FOA, är grunden till att man sätter ett stort värde i att ett säkerhetsavtal med Israel ingås, eftersom det enligt FOA:s bedömning finns betydande möjligheter till ett fruktbart samarbete inom en rad tekniskt-vetenskapliga områden av betydelse för försvaret.⁹ I ett annat brev vi fått från Försvarsdepartementet lägger handläggaren stor vikt på att bevisa att det inte funnits andra samarbeten sedan 1992 (vilket gällde Scud-missilerna i samband med Gulfkriget).¹⁰ Detta bekräftas även av Henrik Ohlin på försvarsdepartementet som säger att det absolut inte förekommit militärt forskningssamarbete med Israel sedan dess.¹¹ Detta samtidigt som dåvarande FOA menar att ett sådant samarbete skulle vara viktigt.

5. FÖRSVARETS MATERIELVERK (FMV)

Försvarets materielverk FMV är en civil och statlig myndighet under regeringen. Dess uppgift är att styra utformningen och upphandlingen av ny materiel och anpassa det till det framtida nätverksbaserade försvaret. På så sätt är försvarsmakten den största kunden och FMV blir det organ som ser till att totalförsvarets operativa förmåga utvecklas. FMV genomför även på uppdrag från regeringen exportstöd till andra myndigheter.

Handläggaren Agneta Ängman hittade 84 dokument som rör Israel mellan åren 2000 och 2005. 12 av dessa är sekretessbelagda, majoriteten av resterande dokument har begärts ut och svar väntar för omprövning av de hemligstämplade dokumenten. Fem av de hemligstämplade dokumenten rör säkerhetsskyddsavtal med Israel och sju andra rör utförelse och köp av

⁸ Uppgift hämtade från försvarsdepartementet (stencil 9, 10, 11), och FOI (stencil 15).

⁹ FOI, 2000: Angående säkerhetsskyddsavtal med Israel (Stencil 8). Detta påstående dementerades i ett inofficiellt samtal med Dick Sträng som är handläggare på FOI. Han påstod bl.a. att personen som skrev detta ej längre jobbar på FOI

¹⁰ Försvarsdepartementet, 2005: uttalanden av försvarsminister Leni Björklund (Stencil 9, 10).

¹¹ Försvarsdepartementet, 2005 (Stencil 11).

krigsmateriel där svenska privata företag som Nammo LIAB AB, Saab och SaabTech är inblandade.¹² Vissa gäller även sändning av hemligt dokument till tänkbara leverantörer av IRST och CISM. Problemet med dessa dokument är att de innehåller flera förkortningar som försvårar förståelsen. Ett exempel på detta är en utrikes tjänsteresa som gällde besök till JAI i Israel angående Eagle 2002. Mer framkommer inte förutom att det står att projektledaren är Stefan Tenor.¹³

Nedan följer korta sammanfattningar av de offentliga handlingarna. Sammantaget framgår tydligt att samarbetet med Israel från FMV: s sida är varierande och omfattande.

År 2002 genomförde FMV en testflygning med en s.k. UAV¹⁴-farkost i övre Norrland. Enligt Henrik Ohlin på försvarsdepartementet ville FMV demonstrera ”en framtida svensk flygspaningsförmåga med *svenska sensorer*”. Denna flygtjänst köptes sedan av ett franskt företag inom EADS- koncernen. Ohlin menar att det franska företaget i sin tur hyrde en israelisk UAV- farkost för detta ändamål. Vidare säger han att det inte skett någon prövning av israelisk utrustning eller att någon annan verksamhet på uppdrag av Israel. Utredningstjänsten skickade den 4/11- 04 en lista över redovisning av objekt, beställningsdatum och grundpris för inköp från Israel sedan år 2000.¹⁵ Här finns bl.a. kostnaden för studier av UAV och EW-system i flygplan med och den uppgår till 780 499kr. Om dessa studier inte utfördes i samband med testflygningen i Norrland, betyder detta att FMV har haft samarbete med Israel angående UAV-utvecklingen vid andra tillfällen. Eller så betyder det att dessa studier utfördes i samband med testflygningen, vilket skulle innebära att Henrik Ohlins uppgifter förefaller svårförståeliga.

FMV köpte år 2002 ett antitorpedvapensystem av det israeliska företaget Raphael. Här menar Ohlin återigen att personal från Raphael inte deltagit i själva provverksamheten, men att de medverkat vid klargöring inför prov.¹⁶ Skillnaden förefaller hårfin och skall jämföras med de mycket frekvent förekommande besöken på bl a Musköbasen av manstarka israeliska delegationer av militärtekniker.

Vad gäller utrikes tjänsteresor finns det flera dokument som behandlar besök till ambassaden i Tel Aviv, utbildningar och seminarier som anordnats av israeliska försvaret m fl.¹⁷ Dessa kurser ordnas oftast i samband med köp för att utbilda köparen. Ett exempel på detta är radarstörsändare (ATK) för korvettfartyg som inköptes år 2002. Oftast handlar det om hur man skall installera¹⁸ och reparera utrustningen men också om kontroll av ifall utrustningen håller måttet för andra fartyg för att man senare skall kunna göra en större beställning.¹⁹ År 2000: s besök till vapentillverkaren Raphael resulterade i köp av radarstörsändare. I dokumentet framkommer det att besöket även avser kommersiella diskussioner,

¹² http://www.airforce-technology.com/contractors/counter/ericsson_saab/. At SaabTech we design our Electronic Warfare (EW) systems”... “We are the principal supplier of avionics and EW systems to Sweden's Gripen multi-role fighter aircraft.” Företaget är även ledande inom radarindustrin.

¹³ FMV, 2002 (Stencil 36).

¹⁴ Unmanned Aerial Vehicles (obemannade flygplan)

¹⁵ Utredningstjänsten PM, 2004 (Stencil 4).

¹⁶ Ohlin har citerat från Försvarsministerns tal. Se även: Försvarsmakten, högkvarteret (Stencil 41) samt FMV, 2001 (Stencil 48).

¹⁷ FMV (Stencil 22, 23, 26, 27 och 28). Även detta gäller besök till Raphael

¹⁸ FMV, 2003 (Stencil 44). Gäller vid Installationen av störsändare i Sverige år 2003-10 och vilka som deltagit

¹⁹ FMV (Stencil 22, 23) samt Försvarsmakten, 2001 (Stencil 56)

demonstration av aktuell hård- och mjukvara, tillverkningsprocessen samt bedömning av kvalitet och leveranssäkerhet mm.²⁰

Ett annat exempel på besök, återbesök och deltagande i studier var försvarsmaktens ambitioner att anskaffa Varnare och Motverkanssystem (VMS). Målet med besöket till Israel var alltså att utreda en kravspecifikation för framtida anskaffning av VMS till försvarsmaktens stridsfordonsförband. Eftersom man år 2002 ansåg att Israel är ledande inom detta segment i ”telekrigsområdet” och eftersom man genom stöd från lagen om offentlig upphandling hade underlag för sitt anskaffande var det fritt fram att förhandla om ett projektbundet säkerhetsskyddsavtal. Även dessa förhandlingar gäller med vapentillverkaren Raphael²¹.

I nästan alla brev vi har fått från olika myndigheter står det att Sverige deltar i internationella seminarier i Israel. Dessa seminarier handlar oftast om produktutveckling för gamla och nya kunder, t.ex. om hur man genom olika krigsmateriel kan utveckla och förbättra ett försvar. John Hart på SIPRI: s avdelning för frågor om massförstörelsevapen, icke-spridningvapen mm, har påpekat att det finns en ny trend inom det militära samarbetet som går ut på informationsutbyte, ett s.k. ”non-tangible-object”, dvs. utbyte som inte grundar sig på ett materiellt samarbete utan på att ge råd och expertis.

Säkerhetsskyddsavtal kan innebära olika nivåer av säkerhet mellan två länder som skall förhandla. Betydelsen av detta begrepp varierar, men genomgående är att säkerhetsskyddsavtal ingås mellan länder som har stort förtroende för varandra. Att ingå i säkerhetsskyddsavtal är inte vanligt och förekommer mellan länder som har ett utvecklat samarbete för diplomati, försvar och andra områden inom nationssäkerheten för ett land. Att vi hittat mer än ett dussintal dokument om säkerhetsskyddsavtal med Israel visar på ett långt utvecklat, förtroligt samarbete.

Här följer några exempel på dokument angående säkerhetsskyddsavtal:

År 2000 skickade Dan Ohlsson ut en anmodan till olika myndigheter och andra att inkomma med yttrande till försvarsdepartementet. Han skriver att frågan om ett generellt säkerhetsskyddsavtal med Israel togs upp i samband med ett statssekreterarebesök i början av år 1997 där man kom fram till att ett sådant avtal snarast skulle påbörjas. Försvarsdepartementet började genast arbeta med ett avtalsutkast som sedan bedömdes inte vara aktuell från svenskt håll. I det aktuella brevet som Dan Ohlsson skrev står det att utrikesdepartementet återigen aktualiserat frågan om det fortfarande finns ett behov av ett säkerhetsskyddsavtal och att berörda myndigheter i så fall skall avge yttrande. Vidare skrev han att yttrande skulle omfatta en redovisning av det samarbete som är riktat till det militära området som förekommit och som kommer att finnas i framtiden då det finns ett behov av samarbetsmöjligheter.²² Detta brev skickades till försvarsmakten, FMV, FOA, Flygtekniska försöksanstalten och olika personer på UD. FOA: s yttrande blev, som vi tidigare visat, jakande och positivt till ett säkerhetsskyddsavtal. Dåvarande försvarsminister Björn von Sydow skrev på regeringens vägnar att regeringen bemyndigar försvarsmakten i samverkan med FMV att förhandla om ett säkerhetsskyddsavtal med Israel eftersom det anses vara angeläget att en reglering rörande säkerhetsskyddsavtal kommer till stånd.²³ Importen av

²⁰ FMV, 2000 (Stencil 16).

²¹ Regeringen, försvarsdepartementet, 2002 (Stencil 25); ISP, 2002 (Stencil 29); FMV, 2003 (Stencil 31, 34).

²² Försvarsdepartementet, 2000 (Stencil 17).

²³ Försvarsdepartementet, 2000 (Stencil 18).

krigsmateriel från Israel uppgick till ca 150 miljoner kr från år 2000 till 2004.²⁴ Mot denna bakgrund ansågs ett generellt säkerhetsskyddsavtal vara nödvändigt.

Ett generellt säkerhetsskyddsavtal mellan Sverige och Israel skulle ha stor betydelse för informationsutbytet mellan staterna eftersom det anses skapa en säker ram för förhandlingar som rör försvarssäkerheten i Sverige, t ex i samband med inköp av beståndsdelar för Jas 39 Gripen, utveckling och installation av optiska delar i totalförsvarets operativa del. Att FMV delar sekretessbelagd information med företag i Israel som lägger offert på produkter eller beståndsdelar som klassas som topphemliga betyder att man har fullt förtroende för den israeliska försvarsindustrin och den israeliska myndigheten.²⁵

Andra typer av säkerhetsskyddsavtal gäller vid utlämning av sekretessbelagd information till svenska företag som skall förhandla med israeliska företag. Ett exempel på det är år 2003-06 då ISP tillsammans med FMV medgav SaabTech AB att få lämna ut sekretessbelagd information inför offertförfrågan avseende en ny sensorfunktionalitet till ledningssystemet CETRIS samt att ingå överenskommelser om säkerhetsskyddsåtgärder med israelisk myndighet.²⁶

Det förekommer även att Sverige lånar ut utrustning till Israel. I en av FMVs offentliga handlingar hittade vi en ansökan om utförelsetillstånd till Israel. Detta gällde utlåning av hjälmar till företaget IT Lasers Ltd. Vad detta resulterade i framkommer ej.²⁷

6. FÖRSVARSMAKTEN

Matthias Landström vid internationella avdelningen vid Högkvarteret skriver att Försvarsmakten vid enstaka tillfällen närvarat vid internationella försvarsrelaterade mässor och seminarier hållna i Israel. Däremot menar han att det inte förekommer något bilateralt övningsutbyte. Om utbyten skulle förekomma så rör det sig om multilaterala övningar och utbildningar arrangerade av NATO eller FN.²⁸ Men frågan är om detta är en rimlig verklighetsbeskrivning. Vi har kommit över flera dokument som rör svensk utbildning i Israel i kampsporten Krav Maga. Detta påbörjades 2004 och pågår fortfarande. Syftet är att en instruktör skall utbildas för att denne sedan skall utbilda soldater inom det svenska försvaret och polisen och inte någon utbildning för FN- trupper eller dylikt.²⁹

Försvarsmakten är den myndighet som registrerar alla besök och tjänsteresor. Vi har kommit över dokument som visar att representanter från försvaret vid åtskilliga tillfällen besökt Israel. Något som återkommer ständigt är olika former av besök till och från vapentillverkaren Raphael³⁰. Försvarets register bekräftar de handlingar som vi fått ut från FMV om

²⁴ Försvarsdepartementet, 2005 (Stencil 11).

²⁵ Försvarsdepartementet, 2002 (Stencil 25); ISP, 2002 (Stencil 29); FVM (Stencil 31, 32, 33 samt 34). Dessa är olika handlingar som rör bemyndigande av projektbundna säkerhetsskyddsavtal då offert skall läggas för produkter eller delkomponenter till olika PDA och krigsmateriel.

²⁶ FMV, 2005 (Stencil 33). Liknande avtal finns angående utlämning av information gällande Jas 39 (Stencil 24) år 2004

²⁷ FMV (Inspektionen för strategiska produkter), 2001 (Stencil 37).

²⁸ (Brev –B), detta är enligt vad den internationella avdelningen vet.

²⁹ (Stencil 38)

³⁰ Sammanlagt finns det över 40 handlingar som rör olika avtal och överenskommelser mellan Försvaret och vapen tillverkaren Raphael. Hur pass ingående Sverige samarbetar med är inte mer känt än de dokument som är offentliga.

besöksavsikt, tider och antal gånger. Något som framkommer här är alla kostnader för resor och utbildningar som inte innefattas av inköpsstatistiken.

Samtidigt som den här rapporten skrivs har Sverige deltagit i en konferens angående Low intensity conflict (LIC) där tre personer från den svenska militären skall delta till en kostnad 60 000 kr. Konferensen är avsedd för personer inom militären och har till syfte att utbyta information och ge utbildning om hur LIC fungerar.³¹

2005-07-07 åkte en delegation från FMV och FM tillsammans med tyska firman KMW till Israel för att besöka firman Kinetics. Syftet med besöket var att bl.a. betrakta värme/kyl/NBC – och kraftanläggningar för stridsfordon REMO strv 122. Samtidigt studerades även Merkava 4.³² Resultatet återstår att se.

7. REGERINGEN/FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Enligt Mattias Wallén vid enheten för säkerhetspolitiska och internationella frågor finns det två avtal som berör säkerhetsskyddsavtal mellan Försvarsmakten och Israel. Ärendena består av anmodan Fö2000/66/MIL och FÖ2000/1131/MIL, varav den senare är hemlig. Dessa två ärenden resulterade i regeringsbeslut nr: 2, 2000-09-21 och innebar att försvarsmakten fick fritt fram att förhandla om säkerhetsskyddsavtal med Israel. Men eftersom läget då var osäkert och riskfullt i regionen blev avtalet inte genomfört. Även om så blev fallet så betyder det ej att man inte ingått i nya förhandlingar. Vidare skriver Wallén att FMV har haft 5³³ andra ärenden, mellan 1998-2001, angående bemyndigande från regeringen.³⁴

Enligt Henrik Ohlin sträcker sig det militära samarbetet med Israel endast till att import av viss försvarsmateriel. Om ordet "viss" är en adekvat beteckning för det faktum att Sverige under fem års tid har importerat krigsmateriel för ca 150 miljoner kr och detta endast krigsmateriel och inte PDA, kan det sannolikt råda delade meningar om.

Ohlin menar också att det är en självklarhet att Sverige som nation inte köper materiel från land som är föremål för internationella sanktioner eller embargon, eller där Sverige beslutat om sanktioner. Med Israel är inte föremål för sådana sanktioner. Ohlin lägger tonvikten på att sanktioner och bojkott skall vara en sista utväg när alla andra metoder är uttömda. Eftersom israeler och palestinier har trätt in i en dialog skulle då en blockad förstöra fredsprocessen.³⁵ Vi har dock svårt att se på vilket sätt det skulle förstöra fredsprocessen om Sverige väljer att avstå från israelisk krigsmateriel eller från olika militära samarbeten såsom Krav Maga-utbildning i Israel.³⁶

Vad gäller militärattaché skriver Ohlin att bakgrunden till beslutet är att man tidigare genom militärattachén i Turkiet fört en sidoackrediterad verksamhet i Tel Aviv, men att detta nu blivit omöjligt på grund av arbetsbelastningen och händelserna i Mellanöstern. ”Med bakgrund av den svenska regeringens mångåriga engagemang i Mellanösternfrågor och krishanteringsinsatser i regionen” har Sverige valt att utplacera en militärattaché i Israel. På så

³¹ Försvarsmakten, 2005 (Stencil 50).

³² Försvarsmakten, 2002 (Stencil 53) samt FMV (2005) (Stencil 54).

³³ Dessa dokument är; (Fö1998/873/MIL), (Fö2000/1519/MIL), (Fö2001/256/MIL), (Fö2000/2194/MIL) samt (Fö2001/2230/MIL)

³⁴ Försvarsdepartementet, 2002 (Stencil 7).

³⁵ Hela stycket baseras på uppgifter från Försvarsdepartementet, 2005 (Stencil 11).

³⁶ Försvarsmakten, samordningsavdelningen, 2005 (Brev B).

sätt är syftet med utplaceringen inte ett materielsamarbete, den är istället baserad på ”den säkerhetspolitiska omvärldsbevakningen som kräver militär kompetens”³⁷. Våra dokument visar att den sidoackrediterade verksamheten i Ankara också har omfattat materielsamarbete,³⁸ varför det förefaller sannolikt att så också kommer att ske när verksamheten flyttas till Tel Aviv.

Dessutom säger Ohlin att militärattachés uppgifter bestäms av ambassaden på plats och att uppgifterna varierar. Vad detta kan betyda framkommer ej. I ett annat brev vi har fått säger handläggaren, Annika Elmgart, att arbetsuppgifterna varierar beroende på vilket land det gäller men att de vanligaste uppgifterna är:

Att följa och bedöma den militära utvecklingen och utvecklingen i övrigt som påverkar det totala försvaret.

Att biträda svenska försvarsmyndigheter i frågor om inköp eller försäljning av materiel och tjänster.

Att medverka i besöksplanering vid besök i Sverige av representanter för militärer myndigheter från värdlandet.

Att inhämta och delge information enligt av överbefälhavaren fastställda underrättelsebehov. Utifrån detta har vi svårt att se att militärattachén i Tel Aviv inte skulle gå ut på ett materiellt samarbete.

8. RIKSDAGENS UTREDNINGSTJÄNST (RUT)

I ett brev från Peter Strand, RUT, till riksdagsledamoten Lotta Nilsson (mp) framkommer det att försvaret importerat krigsmateriel från Israel för över 146 miljoner kr mellan åren 2000 till 2004. I denna summa ingår mörkersiktsutrusning för ca 90 milj kr, studier kring UAV och EW-system (early warning) i flygplan för 800 000 kr, röntgenutrustning för ammunitionsröjning för 1,5 milj kr, ammunition 25 mm för 7 milj, ECM-system (störsändare) för 22 milj kr och torpedmotmedel med kringutrustning för försök och utbildning för 25milj kr.³⁹

Vad gäller JAS Gripen skriver RUT att den visades på flygmässan i Paris 2003 med ett vapenpaket⁴⁰ som bl.a. inkluderade missiler från den israeliska vapentillverkaren Raphael.⁴¹ Detta samarbete har även ingåtts vid visningar i andra länder såsom Brasilien, Frankrike och Storbritannien. Enligt Anders Annerfalk på Gripen International⁴² är syftet med demonstrationerna ”att visa olika möjliga vapenalternativ, framförallt att framhålla Gripens i sammanhanget unika förmåga att bära vapen från olika tillverkare och tillverkarländer”. Vidare säger han också att stridsflygplan oftast är producerade för att kunna bära vapen från en tillverkare, men eftersom Gripen har utvecklats för att kunna bära alternativa vapen är det en stor konkurrensfördel för Gripen att kunna visa olika alternativ. Affären går ut på att sälja Gripen för sig och vapen och ammunition för sig, på så sätt har Gripen International bara ett marknadsföringssamarbete med det Israeliska företaget. Med detta erkänns alltså att man samarbetat med vapentillverkaren Raphael i syfte att sälja JAS Gripen. Detta samarbete påbörjades under 1990-talet och har nu sedan 2001 baserats på ett formaliserat avtal mellan företagen. Annerfalk betonar att samarbetet saknar ekonomiska förbindelser. Detta kan gälla

³⁷ Försvarsdepartementet, 2005 (Stencil 11).

³⁸ Försvarsmakten, högkvarteret, 2005 (Stencil 55).

³⁹ Utredningstjänsten PM, 2004 (Stencil 4).

⁴⁰ Vapnen är luftförsvarsrobotar, markmålsvapen och spaningskapslar.

⁴¹ <http://www.caat.org.uk/information/publications/companies/saab.php>

⁴² <http://www.gripen.com/4.d90453f961dfc77d7fff464.html> samt: Gripen International, 2005 (Brev-X).

dessa företag, men knappast köparen som köper upp både JAS Gripen och de vapen som den bär på.

9. INSPEKTIONEN FÖR STRATEGISKA PRODUKTER (ISP).

Inspektionen för Strategiska Produkter är en statlig myndighet som kontrollerar utförelsen av krigsmateriel och andra strategiska produkter såsom produkter med dubbla användningsområden. Eftersom det inte finns någon lagstiftning som reglerar import av dessa produkter finns det heller inget behov av att ha en statlig myndighet som kontrollerar importen. Med detta menas också att FMV har fritt fram att handla med vilka länder som helst med undantag för länder som står under embargo och sanktioner.⁴³

ISP är positiv till utredningen KRUT: s förslag om reglering av import.⁴⁴ Men det förslaget gäller bara för reglering av import när det kommer till tillståndskrav för enskilda och vissa företag för att förhindra vapenspridning i samhället.⁴⁵ Men andra ord ses regleringen som en nationell åtgärd och inte som en reglering som skulle se över exportlandets egenskaper när det kommer till mänskliga rättigheter och andra demokratiska krav på stater.

En tanke är att det borde finnas någon myndighet som för statistik över krigsmaterielimporten. Men detta är dock problematiskt enligt ISP eftersom det inte finns regleringar av importen.⁴⁶ Skall man försöka få ut statistik från SCB kan man söka på kap 39 om vapen och ammunition, men vad som ingår i det är hemligstämplat.⁴⁷

ISP skriver att det inte förekommer export till Israel,⁴⁸ trots att kommerskollegium⁴⁹ kommit över statistik som styrker antagandet. ISP säger att det å andra sidan kan röra sig om utförelse för reparationer och dylikt. Menas det då av gamla produkter som Sverige exporterat till Israel?

När det kommer till mellanhänder skriver Christer Ljungqvist, som är chefsjurist på ISP, att man är medveten om att svenska dotterbolag i andra länder kan exportera till länder som Sverige inte godtar. Problemet är att den svenska lagstiftningen inte har en extraterritoriell tillämpning och på så sätt inte kan förbjuda sådan försäljning. När det kommer till materiel med utländsk identitet från ett samarbetsland till tredje land bör exporten medges inom ramen för samarbetslandets exportregler.⁵⁰ Detta gäller förstås i Sverige och är inte självklart i andra länder. Men Ljungqvist påpekar samtidigt att de svenska företagen är väl medvetna om vilka föreskrifter som gäller. Allt detta gäller förstås för krigsmateriel och inte PDA eftersom det inte är lika självklart vad som faller innanför denna definition. På så sätt förekommer det att företag säljer varor till Israel som klassas som PDA beroende på ändamålet.⁵¹

⁴³ Förutsatt att riktlinjer för offentlig upphandling följs.

⁴⁴ <http://www.isp.se/documents/public/se/pdf/KRUT-ytrande.pdf>

⁴⁵ Försvarsdepartementet, 2005 (Stencil 11).

⁴⁶ Försvarsmakten, samordningsavdelningen, 2005 (Brev -B).

⁴⁷ SCB, 2005 (Brev -D).

⁴⁸ ISP, 2005 (Brev -G).

⁴⁹ Enligt statistik från Kommerskollegium exporterade Sverige vapen och ammunition för 700 000kr år 2003 till 2004, (Stencil 1)

⁵⁰ Utredningstjänsten PM, 2004 (Stencil 4); Enligt Thomas Tjäder

⁵¹ ISP, 2005 (Brev -G).

10. FÖRSVARSMINISTERN GER MISSVISANDE BILD AV DET MILITÄRA SAMARBETET SVERIGE-ISRAEL

Enligt försvarsminister Leni Björklund finns det ingen anledning att reagera mot det svensk-israeliska militära samarbetet eftersom "vårt militära samarbete med Israel inskränker sig till att vi importerar viss försvarsmateriel därifrån" (riksdagen 9 juni 2005).

Den bild vi här har presenterat (ofullständig pga. sekretess) ger ett helt annat intryck. Det handlar inte "bara" om import av israelisk krigsmateriel för ca 30 miljoner kronor om året (ca 150 miljoner 2000-2004). Det handlar, som vi redovisat ovan, om oerhört mycket mer.

I flera avseenden strider den bild vi fått fram bjärt mot den bild försvarsminister Leni Björklund gav i riksdagen den 9 juni 2005:

a) Av Leni Björklunds riksdagssvar får man intrycket att det militära besöksutbytet tog slut efter ett besök av Sveriges ÖB i Israel 1998. Att Israels ÖB enligt försvarsmaktens toppbesöksplanering skulle besöka Sverige 2000 nämns inte. Men framförallt nämns inte den skytteltrafik av militära och militärtekniska besök som länge pågått mellan Sverige och Israel. Enbart i FMV:s diarium finns ett fyrtiotal svenska tjänsteresor till Israel angivna för tiden 2000-2004. Till detta kommer alla israeliska besök i Sverige och alla besök i regi av andra myndigheter. Besöken handlar inte enbart om direkta följder av gjorda inköp utan om deltagande i utbildningar och konferenser av betydlig allmänna militärt syfte, där svenska befattningshavare medverkar i analyser kring Mellanösternkonflikten med deltagande från endast den sida som utövar illegal ockupation i strid med internationell rätt.

b) Enligt Leni Björklund skulle israelisk medverkan vid militärteknisk provning närmast ha skett av en tillfällighet. "Vi har använt ett franskt företag för att leverera en UAV, en obemannad farkost. De har i sin tur valt en israelisk produkt". Men enligt dokument som vi fått tillgång till via RUT planerades israelisk medverkan i detta redan 2000, medan flygningen utfördes 2002. Det förefaller märkligt om det skulle ha kommit som en överraskning för berörda svenska myndigheter att UAV-farkosten hade israeliskt ursprung. Skall det tolkas som att beställningen inte skulle ha gjorts om det israeliska sambandet varit känt tidigare? Något sådant finns inte ens antytt i försvarsministerns redogörelse, varför bortförklaringen förefaller påöglös.

c) Beträffande det intensiva samarbetet med Raphael säger försvarsministern bara att "personal från Raphael har medverkat vid klargörning inför prov men ej deltagit i själva provverksamheten. Provresultat och utvärdering har sekretessbelagts och varken delgivits leverantören eller israeliska myndigheter". De mängder med israeliska militärtekniker från Raphael som åkt i skytteltrafik till Musköbasen och andra högt känsliga svenska försvarsanläggningar skulle alltså inte ha varit kapabla att göra bedömningar och iakttagelser av intresse för den israeliska krigsmakten? Och de många säkerhetsskyddsavtal som möjliggjort överlämnande av hemligt material till israeliska myndigheter och företag skulle alltså inte i något fall ha omfattat material av militärt intresse?

d) Försvarsministern erkänner att forskningssamarbete förekommit tidigare. Däremot hävdar hon att så inte längre sker. Samtidigt kan vi redovisa att en svensk stabsläkare deltagit i en konferens kring mängder av krigsmedicinska frågor. Var går gränsen för "forskning" och "vetenskapligt samarbete" i dessa sammanhang? Har verkligen allt utbyte med Israel inom

vetenskapsområden som kan ha militär betydelse upphört? Något sådant entydigt besked har inte givits.

e) När det gäller samarbetet med Israel beträffande JAS Gripen tycks försvarsministern mena att det är en tillfällighet. "Vi har inte satt in materiel i JAS Gripen från Israel. Där skulle man ha en målutpekningsskapsel och den upphandlade Saab, som levererade den, av det tyska företaget Zeiss. Det visade sig att det i sin tur byggde på en grundkonstruktion från en israelisk underleverantör". Med tanke på det mycket omfattande och täta svensk-israeliska marknadsföringssamarbete vi kan redovisa i denna rapport, förefaller beskrivningen av det israeliska ursprunget för målutpekningsskapseln som en tillfällighet föga trovärdigt. Man bör även fråga sig om detta betyder att beställningen skulle ha annullerats om man från svensk sida tidigare känt till det israeliska ursprunget? Om inte, vilket syfte har då beskrivningen av det som skedde som närmast ett olycksfall i arbetet?

f) Svensk utnämning av militärattaché i Israel. Enligt försvarsministern är "beslutet om placeringen kopplat till den säkerhetspolitiska omvärldsbevakningen som kräver militär kompetens och inte till materielsamarbete". Men i vår dokumentation framgår att kopia av dokument som rör krigsmaterielärenden Sverige-Israel oftast skickats till den för Israel sidoackrediterade militärattachén i Turkiet. Nu har denna funktion flyttats till Tel Aviv. Enligt ovan redovisade allmänna riktlinjer för militärattachéers arbete ingår normalt att biträda svenska myndigheter vid inköp av krigsmateriel. Skulle alltså särskilda riktlinjer till militärattachén i Israel ha lämnats som förbjuder dennes befattning med krigsmaterielärenden? Några sådana riktlinjer eller andra konkreta bevis som skulle göra det trovärdigt att militärattachén i Tel Aviv som den ende i sin yrkeskår skulle ha blivit avskild från alla befattning med krigsmaterielärenden har inte presenterats. Tvärtom förefaller det sannolikt att utnämningen av en militärattaché i Tel Aviv är ett tecken på det militära samarbetet med Israel nu nått en sådan omfattning av en sidoackreditering bedöms som otillräcklig.

I en rad andra avseenden har vi inte funnit någon kommentar eller något omnämmande av svenskt-israeliskt samarbete överhuvudtaget i försvarsministerns redovisning inför riksdagen, kanske för att frågeställaren inte kände till fakta tillräckligt väl för att kräva svar:

g) Svensk medverkan i konferenser och utbildning som ägnas metoder för att bekämpa civilt och väpnat motstånd mot militär ockupation (LIC-konferens, Krav Maga-utbildning).

h) Svensk medverkan i konferens som ensidigt behandlar Israels perspektiv på Mellanösternkonflikten och dess s k hotbild.

i) Svenskt överlämnade av hemligt material till israeliska företag och myndigheter inom ramen för s k. säkerhetsskyddsavtal.

11. SLUTSATSER

Trots såväl försvarsministerns som berörda myndigheters strävan att bagatellisera och nedtona är det uppenbart utifrån det material som presenterats här att ett mycket omfattande militärt, militärtekniskt och säkerhetsmässigt samarbete pågår mellan Sverige och Israel på olika nivåer och i olika former.

Anmärkningsvärd är den självklara förtrolighet som strömmar ut från dokumenten. Man får det entydiga intrycket att alla inblandade inom myndigheter och företag betraktar ockupationsmakten Israel, fälld för brott mot folkrätten av internationella domstolen i Haag, som ett vanligt, normalt, demokratiskt anständigt land som det är helt naturligt för svenska myndigheter och företag att ha ett tätt professionellt och personligt samröre med och avslöja svenska militära hemligheter för.

Något som ens avlägset liknar det svensk- israeliska militära samarbetet förekommer inte med Israels motparter i Mellanösternkonflikten, dvs. i första hand PLO och den Palestinska Myndigheten, i andra hand de angränsande arabländerna (av vilka två har fredsavtal med Israel). Ur militärteknisk synvinkel måste Sverige rimligen av utomstående bedömare närmast uppfattas som allierad med Israel, något som på intet sätt motsvarar den officiellt deklarerade utrikespolitiska hållningen till Mellanösternkonflikten.

Enligt den logik som ligger bakom svensk vapenexport - att den påstås bidra till förstärkning av den svenska försvarskraften - måste rimligen den israeliska vapenexporten till Sverige bidra till att stärka den israeliska krigsmaktens styrka.

Från PGS: s sida är vi både chockade och upprörda över våra rön. Vi hade visserligen kunskap om att viss import av israelisk krigsmateriel förekom. Föga anade vi dock omfattningen av det militära samarbetet Sverige har med det land som har världsrekord i förakt mot FN och FN: s beslut. Intrycket blir onekligen att Sverige och Israel är vapenbröder i en sorts gemensam kamp.

Vi menar att detta är en skam för Sverige och ett hån mot det palestinska folket som utsätts för dagliga trakasserier och övergrepp av den israeliska krigsmakt som Sverige bidrar till att stärka.

Sverige ska inte utgöra vapenbröder till en ockupationsmakt. Sverige ska inte direkt och indirekt medverka till förstärkning av den israeliska krigsmakten.

PGS anser att det militära samarbetet med Israel omgående måste upphöra.

Vi överlämnar härmed detta faktamaterial till offentligheten och de beslutsfattande organen för debatt och åtgärder.

För Palestinagrupperna i Sverige

Oktober 2005

Per Gahrton, ordförande

KÄLLFÖRTECKNING

Tidningar och hemsidor

Rapport om massförstörelsevapen, Säpo

Ha'aretz (2004-09-15), www.haaretz.org

FIF: s hemsida om svenska vapentillverkare, statistik över export och import, www.defind.se

SCB: s statistik över export och import av vapen och ammunition, www.scb.se

SIPRI: s hemsida, www.sipri.org

Brev

Alla brev vi har fått från företag, myndighetspersoner och organisationer är organiserade enligt bokstäver (a-x). Dessa brev är antingen direktsvar via e-post eller bifogade brev genom e-post.

Offentliga Handlingar

Handlingarna är markerade med siffror eftersom det är mycket svårt att skriva ut avsändare samt vem handlingarna är avsedda för.

Kopior av alla brev och handlingar finns hos Palestinagrupperna i Sverige (PGS)

08-6417288 el info@palestinagrupperna.se

FÖRKORTNINGAR OCH NAMN

ATK: Radarstörsändare

CESM: "Communications Electronic Support Measures"

FOA: Försvarets forskningsanstalt, f.d. FOI

FIF: Förvarsindustriföreningen

FMV: Försvarets materielverk

IRST: "InfraRed Search and Track System" (delsystem i Gripens stridssimuleringssystem, för strid/detektering i mörker. Mer info om användningsområde på:

www.saab.se/dynamics/node4058.asp)

ISP: Inspektionen för strategiska produkter

Kommerskollegium: Sveriges myndighet för utrikeshandel och handelspolitik

Merkava 4: En slags stridsvagn

NBC-vapen: Biologiska och kemiska stridsmedel

PDA: Produkter med dubbla användningsområden

SCB: Statistiska centralbyrån

SIPRI: Stockholm International Peace Research Institute

SRV: Räddningsverket

VMS: Varnare och Motverkanssystem

UAV: Unmanned Aerial Vehicles (obemannat flygplan)

UD: Utrikesdepartementet